

نُجَاب

تأليف

عبدالصمد افشارپور

www.ketab.ir

www.ketab.ir

سرشناسه:

افشارپور، عبدالصمد، ۱۳۵۸ -

عنوان و نام پدیدآور:

شغاب / تألیف عبدالصمد افشارپور

مشخصات نشر:

کرج: پیدار، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری:

۱۷۴ ص. ۲۱×۱۴ س.م.

شابک:

ISBN: 978-600-499-323-4

وضعیت فهرست‌نویسی:

فیبا.

یادداشت:

کتابنامه: ص. [۱۷۱]-[۱۷۴]: همچنین بصورت زیرنویس.

موضوع:

گورستان شغاب.

موضوع:

Shaghab cemetery (Iran)

موضوع:

گورها و گورستان‌ها - ایران - بوشهر.

موضوع:

Cemeteries - Iran - Bushehr

رده‌بندی کنگره:

۵۱۳۹۷ الف ۵/و ۲۰۵۷ DSR

رده‌بندی دیویی:

۹۵۵/۶۴

شماره کتابشناسی:

۵۱۹۹۴۸۶

شغاب

تألیف: عبدالصمد افشارپور

نام انتشارات پیدار

ترافیک / کسرا ثانیان

طراح جلد: کینه علیپور

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۹۹-۳۲۳-۴

سال چاپ: ۱۳۹۰

نوبت چاپ: اوّل

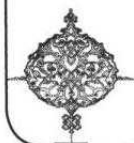
شمارگان: ۳۰۰ نسخه

بها: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: استان البرز، کرج، رجایی شهر، فاز ۲، خیابان ۷ غربی، پلاک ۵

تلفن: ۳۴۲۱۵۰۳ (۰۲۶)

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۱
فصل اول: جغرافیای طبیعی / ۱۷	
موقعیت جغرافیایی	۱۹
شرایط اقلیمی	۱۹
رأس شغاب	۲۱
چشمه	۲۵
خور	۲۸
زمین‌های کشاورزی	۳۲
دزه سید و دزه چشمه	۳۲
داستان درختان تناور گل‌ابریشم	۳۴
نشانه‌هایی از کمینگاه مدافعان بوشهری در برابر متجاوزان	۳۹
حیوانات وحشی	۴۰
فصل دوم: جغرافیای انسانی / ۴۵	
وجه تسمیه شغاب	۴۷

- بندر خورشهاب زیستگاه مردم اولیه شغاب ۵۲
- آغاز سکونت در شغاب ۵۸
- اولین ساکنان شغاب ۶۱
- الف) عباس حیدر ۶۲
- ب) عبدالله غلوم ۶۸
- ب) احمد جعفر ۷۱
- ت) دی خدر (زینب حسین مرجان) ۷۳
- ث) علی محسن ۷۷
- ج) محسن (محمّد حسن) ۷۷
- تأثیرات همسایگی مردم شغاب و جلالی بر زندگی یکدیگر ۸۰
- شیوه زندگی در دهه ۳۰ و ۴۰ خوشیدی ۸۳
- الف) تأمین آب ۸۳
- ب) تأمین خوراک ۸۶
- پ) تأمین هیزم ۹۰
- ت) پوشش ۹۱
- ث) بهداشت ۹۴
- ج) خانه‌ها ۹۶
- مشاغل و معیشت ۹۷
- الف) دریانوردی و ماهیگیری ۹۷
- ب) کارخانه ریسندگی و بافندگی اعتمادیه ۱۰۲
- پ) مهاجرت به کشورهای حوزه خلیج فارس ۱۰۷

۱۱۰ ت) کار در شرکت انگلیسی ها

۱۱۲ مراسم عروسی

فصل سوم: گورستان باستانی شغاب/ ۱۱۵

۱۱۷ مقدمه بحث

۱۱۸ ویژگی های گورستان باستانی شغاب

فصل چهارم: شغاب در دهه های پیش از انقلاب/ ۱۲۹

۱۳۱ درگذشت یکی از اهالی شغاب بر اثر ابتلا به طاعون

۱۳۲ سقوط هواپیمای دریا

۱۳۳ سنگر گلوله ای

۱۳۴ مفقود شدن محمد عباس و ناسه های جوانش در دریا بر اثر طوفان

۱۳۶ غرق شدن شناورها و روبروی شغاب جلانی

۱۴۲ حمل و نقل

۱۴۵ قدمگاه سید کنار

۱۴۷ بنیان گذاری مسجد قائم عنه تعالی مرقد الشریف

۱۵۳ ساخت پلاژ

۱۵۵ انتقال برق

۱۵۵ ساخت پاسگاه

۱۵۶ تأسیس تیم فوتبال

فصل پنجم: شغاب پس از انقلاب اسلامی/ ۱۵۹

۱۶۱ انتقال آب

۱۶۲ بنای حسینیه شهید عبدالرسول شغابی

۱۶۳	 دفاع مقدس
۱۶۵	 دیوار ساحلی
۱۶۵	 پارک (بوستان) شغاب
۱۶۷	 پیوست‌ها
۱۷۳	 منابع و مآخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

آیات قرآن کریم اشاره به تاریخ و زندگی پیشینیان دارد تا انسان بتواند با عبرت گرفتن از آن راه صحیح زندگی فردی - اجتماعی را بیاموزد. هدف از مطالعه تاریخ بعضی ورزشی بی جا، تحقیر و سرکوب دیگران نیست بلکه درس‌هایی است که باید آموخت و به نسل‌های بعد انتقال داد. حضرت علی (ع) در توصیه خود به امام حسن (ع) می‌فرماید:

«پسرم! درست است که من به اندازه پیشینیان عمر نکرده‌ام اما در کردار آنها نظر افکندم و در اخبارشان آشنیدم و در آثارشان سیر کردم تا آنجا که گویا یکی از آنان شده‌ام، بلکه با مطالعه تاریخ آنان، گویا از اول تا پایان عمرشان با آنان بوده‌ام، پس، قسمت‌های روشن و شیرین زندگی آنان را از دوران تیرگی شناختم و زندگانی سودمند آنان را با دوران ریانشناسایی کردم، سپس از هر چیزی مهم و ارزشمند آن را، و از هر - بادشاهی، زیبا و شیرین آن را برای تو برگزیدم و ناشناخته‌های آنان را دور کردم پس آن گونه که پدری مهربان نیکی‌ها را برای فرزندش می‌پسندد من نیز بر آن شدم تو را با خوبی‌ها تربیت کنم زیرا در آغاز زندگی قرار داری، تازه به روزگار روی آورده‌ای، نیتی سالم و روحی باصفا داری».^(۱)

۱- نهج البلاغه، ترجمه حجت الاسلام محمد دشتی (ره)، قم: نشر (بافرانی)، ۱۳۹۰، نامه ۳۱.

از سوی دیگر از آنجا که علاقه آدمی به زیستگاهش او را به مطالعه تاریخ و جغرافیای آن منطقه کنجکاو می‌کند، نگارنده نیز با پیشنهاد و مشورت برخی از بزرگان برآن شد که به پژوهش و نگارش تاریخ و جغرافیای شغاب بپردازد.

گاه در موضوعاتی که سینه‌به‌سینه نقل شده و یا رویدادهایی که گذشتگان آن را درک و لمس کرده‌اند تفاوت‌هایی دیده می‌شود که این به علت گذر زمان یا تفاوت در دیدگاه نقل‌کنندگان بوده و یک امر عادی محسوب می‌شود. در اینجا وظیفه خود دانستم که تمام نقل‌قول‌ها و نظرات را گردآور، کنار هم بگذارم و سعی کردم موضوعات را از منابع مختلف مورد بررسی قرار دهم و آنها را ارائه نمایم و چنانچه در موضوعی حق مطلب ادا نشده باشد به علت کمبود منابع پژوهشی و یا بضاعت محدود در نگارندگی بوده ضمن این‌که به لحاظ محدودیت زمان در بهره‌مندی از معمرین ارزشمند محل که منابع پژوهشی در تحقیقات میدانی هستند امکان تعلل و تأخیر در کار از ما سلب شده بود.

در این کتاب به رویدادهایی اشاره شده که ممکن است باور کردن آن برای مردم امروزی به خصوص جوانان سخت باشد ولی باید توجه داشت که این داستان‌ها بین گذشتگان ما موضوعی عادی و قابل باور بوده و همین باورها تأثیر فوق‌العاده بر سبک زندگی و فرهنگ مردم داشته و این نکته از نظر جامعه‌شناسان و صاحب‌نظران حائز اهمیت است.

مطالب این کتاب در پنج فصل دسته‌بندی شده است:

در فصل اول اطلاعاتی درباره جغرافیای طبیعی و موقعیت منطقه

شغاب ارائه شده است.

فصل دوم، مسائل جغرافیای انسانی را دربرمی گیرد.

فصل سوم به سبب اهمیت گورستان باستانی شغاب به این موضوع اختصاص داده شده است. تلاش شده است که خلاصه یافته ها و تحلیل های باستان شناسان در گورستان شغاب را در اختیار خوانندگان محترم بگذاریم و در این امر از دکتر حمیدرضا پیغمبری، عضو هیئت علمی دانشگاه خلیج فارس در گروه تاریخ کمک گرفته شده است.

فصل چهارم، به حوادث و رویدادهای پیش از انقلاب اسلامی تعلق دارد. اطلاعات این بخش عمدتاً از طریق مصاحبه با سالخوردگان و افراد میان سالی به دست آمد که تجربه شخصی آنها بوده و یا سینه به سینه به آنها منتقل شده است. این اطلاعات تکمیل کننده اخبار مربوط از آغاز اسکان در شغاب تا اواخر دهه ۱۴۰۰ خورشیدی است که در فصل جغرافیای انسانی بدان پرداخته شده است.

فصل پنجم ادامه تاریخ شغاب در دوره پس از انقلاب است که در این خصوص به ذکر برخی از مسائل و رویدادها هم مانند دفاع مقدس پرداخته ایم. این بخش بهانه ای شد تا صفحاتی از کتاب را با نام شهدای گران قدر مزین گردانیم.

در اینجا لازم است از مصاحبه شوندگان بزرگوار یاد گردد. برخی از این افراد که حوصله فراوان به خرج دادند و اطلاعات خود را در اختیار بنده قرار دادند عبارت اند از: مرحوم عبدالرضا افشارپور، ام البنین ماهینی (همسر مرحوم حاج محمود ماهینی)، مرحوم حاج مسلم ماهینی، عبدالله ماهینی، حسن افشارپور، حاج عبدالله افشارپور (پدر نگارنده)، صغری بوالخیر (مادر نگارنده)، رمضان افشارپور، نجف احمدپور، عبدالکریم قاسمی، مرحوم عباس افشارپور،

مرحومه صفیه بنجویی، مدینه باغبانی، حسین افشارپور، عصمت آذربار، حاج مصطفی کاظمی (فرزند مرحوم حاج علی کاظمی مالک کارخانه ریسندگی و بافندگی اعتمادیه)، حاج محمدرضا نیک فرجام، منصور افشارپور، محمدرضا انصاری، حاج عبدالرضا راستگو، محمود بوالخیری، حاج علی ماهینی، حاج غلامرضا ماهینی (فرزند مرحوم حاج مجید)، حاج عبدالرسول غریبی، خدر ناصری فرو نصرالله درویشی.

در پایان از همه این بزرگواران و آقایان حاج عبدالرسول غریبی، حسین غریبی، حجت الاسلام والمسلمین حاج محمدباقر پورامینی، دکتر محمد رضا سمبری، دکتر علی اندیده و همسر صبریه غریبی که با راهنمایی و کمک های شایان خود در تهیه و تدوین این کتاب یاری رسان من بودند صمیمانه سپاسگزاری می نمایم. خداوند به همه آنها عمر با عزت و سلامتی عطا بفرماید.

خداوند رحمان را سپاسگزارم که در یاری نمود تا گوشه ای از تاریخ شغاب و زندگی پیشینیان خود را گردآوری و به رشته تحریر درآورم. امیدوارم مطالب این کتاب مورد توجه و قبول خوانندگان محترم قرار گیرد. این اثر را با کمال احترام به پدر و مادرم تقدیم می نمایم.

عبدالله مد افشارپور

تابش ۱۳۹۰